

H. C. Andersen - Eventyr 059: Under Piletræet. (1853) Originalversion. Bemærk: der er indsat blanklinjer undervejs, markeret med tegnet - for at linjerne i de to kolonner kan matche. Linje-forskubbelser kan, beklageligvis, opstå alligevel (pga. såkaldt konverterings-divergens); læsning ´på tværs´ bør dog være muligt.	H. C. Andersen - Eventyr 059: Under piletræet (1853) Sprogjusteret version ved Ivan Hansen (2015/2019) © blå tekst = ord ændret i forhold til originalen. (Justering ifølge 1948-sprogreformen er ikke farvemarkeret) Bemærk: der er indsat blanklinjer undervejs, markeret med tegnet - for at linjerne i de to kolonner kan matche. Linje-forskubbelser kan beklageligvis opstå alligevel (pga. såkaldt konverterings-divergens); læsning ´på tværs´ bør dog være muligt.
Eggen er meget nøgen nede ved Kjøge; Byen ligger jo rigtignok ved Stranden, og det er altid kjønt, men der kunde dog være kjønnere, end der er: rundt om flad Mark, og langt er der til Skoven; men naar man er rigtig hjemme et Sted, saa finder man dog Noget kjønt, noget, man paa det deiligste Sted i Verden siden kan længes efter! Og det maae vi ogsaa sige, at i Udkanten af Kjøge, hvor et Par smaa fattige Haver strække sig ned til den lille Aa, som løber ud i Stranden, kunde der være ganske yndigt ved Sommertid, og det fandt især de to smaa Nabobørn, Knud og Johanne, som legede her og krøb under Stikkelsbærbuskene ind til hinanden. I den ene Have stod en Hyld, i den anden et gammelt Piletræ, og under det især legede de Børn saa gjerne, og dertil havde de Lov, skjøndt Træet stod lige tæt ved Aaen, hvor de let kunde falde i Vandet, men vor Herre har Øie paa de Smaa, ellers saa det slemt ud; de vare ogsaa meget forsigtige, ja, Drengen var en saadan Cujon for Vandet, at det var ikke mueligt ved Sommertid at faae ham ud i Stranden, hvor dog de andre Børn saa gjerne vilde gaae at pjadske; han blev skaamet ud for det, og det maatte han taale; men saa drømte Naboens lille Johanne, at hun seilede i en Baad paa Kjøgebugt og Knud gik lige ud til hende, Vandet naaede ham først til Halsen og saa gik det ham heelt over Hovedet; og fra det Øieblik af, at Knud hørte den Drøm, taalte han	Eggen er meget nøgen nede ved <i>Køge</i> ; byen ligger jo rigtignok ved stranden, og det er altid kønt, men der kunne dog være kønnere, end der er: rundt om er flad mark, og der er langt til skoven; men når man er rigtig hjemme et sted, så finder man dog noget særlig kønt, noget man - selv på det dejligste sted i verden - siden kan længes efter! Og det må vi også sige: i udkanten af <i>Køge</i>, hvor et par små fattige haver strækker sig ned til den lille å, som løber ud i stranden, kunne der være ganske yndigt ved sommertid, og det syntes især de to små nabobørn, <i>Knud</i> og <i>Johanne</i>, som legede her og krøb under stikkelsbærbuskene ind til hinanden. I den ene have stod et hyldetræ, i den anden et gammelt piletræ, og især under det legede de børn så gerne, og dertil havde de fået lov, skønt træet stod lige tæt nok ved åen, hvor de let kunne falde i vandet. Men Vorherre har øje på de små, ellers så det slemt ud; de var også meget forsigtige, ja, drengen var en sådan vandskræk , at det var ikke muligt ved sommertid at få ham ud i vandet, hvor de andre børn så gerne ville gå at pjaske. Han blev udskammet for det, og det måtte han holde ud; men så drømte naboens lille <i>Johanne</i>, at hun sejlede i en båd på <i>Køge Bugt</i> og <i>Knud</i> gik lige ud til hende, vandet nåede ham først til halsen og så gik det ham helt over hovedet. Og fra det øjeblik <i>Knud</i> hørte den drøm, talte han ikke længere, at man kaldte ham

ikke længer, at man kaldte ham en Cujon for Vandet, men henviste bare til Johannes Drøm; den var hans Stolthed; men i Vandet gik han ikke.

De fattige Forældre kom jævnlig sammen, og Knud og Johanne legede i Haverne og paa Landeveien, som langs med Grøfterne havde en heel Række Piletræer, og de vare ikke kjønne, de vare saa forhuggede i Kronen, men de stode jo heller ikke til Stads, men for at gjøre Nytte; deiligere var den gamle Piil i Haven, og under den sad de mangen god Gang, som man siger.

Inde i Kjøge er der et stort Torv, og ved Markedstid stod der hele Gader af Telte med Silkebaand, Støvler og alt mueligt; der var en Trængsel og sædvanligviis Regnveir, og da mærkede man Dunsten af Bondekoster, men ogsaa den deiligste Lugt af Honningkager, der var en heel Bod fuld, og hvad der var det prægtigste: Manden, som solgte dem, indlogerede sig altid i Markedstiden hos den lille Knuds Forældre, og saa vankede der naturligviis en lille Honningkage, hvoraf Johanne ogsaa fik sit Stykke, men hvad der næsten var endnu meget mere, Honningkagehandleren vidste at fortælle Historier, og det næsten om enhver Ting, selv om sine Honningkager; ja om disse fortalte han en Aften en Historie, som gjorde et saa dybt Indtryk paa de to Børn, at de aldrig siden glemte den, og saa er det vel bedst, vi ogsaa høre den, især da den er kort.

"Der laae paa Disken to Honningkager," sagde han, "den ene havde Skikkelse af et Mandfolk med Hat, den anden som en Jomfru uden Hat, men med en Klat Bog-Guld paa Hovedet; de havde Ansigt paa den side, som vendte opad, og der skulde man see dem og ikke paa Vranken, der skal man aldrig see noget Mennekse. Mandfolket havde en Bittermandel til Venstre, det var hans Hjerte, Jomfruen var derimod bare Honningkage. De laae som Prøver paa Disken, de laae længe og saa elskede de hinanden, men den Ene sagde det ikke til den Anden, og det maa man, naar det skal blive til Noget.

Han er et Mandfolk, han maa sige det første Ord," tænkte hun, men vilde dog være fornøiet med at vide, at hendes Kjærlighed blev gjengjældt.

en vandskræk; han henviste bare til Johannes drøm; den drøm var hans stolthed; men i vandet gik han ikke.

-

De fattige forældre kom jævnlig sammen, og Knud og legede i haverne og på landevejen, som langs med grøfterne havde en hel række piletræer, og de var ikke kønne, de var så forhuggede i kronen, men de stod der jo heller ikke til pynt, men for at gøre nytte; dejligere var den gamle pil i haven, og under den sad de 'mangen god gang', som man siger.

Inde i Køge er der et stort torv, og ved markedstid stod der hele gader af telte med boder med silkebånd, støvler og alt muligt. Der var en trængsel og sædvanligvis regnvejr, og da mærkede man dunsten af bondetrøjer, men også den dejligste lugt af honningkager, der var en hel bod fuld, og hvad der var det bedste: Manden, som solgte dem, indlogerede sig altid i markedstiden hos den lille Knuds forældre, og så vankede der naturligvis en lille honningkage, hvoraf også fik sit stykke. Men hvad der næsten var endnu bedre: honningkagehandleren kunne fortælle historier, og det næsten om enhver ting, selv om sine honningkager; ja om disse fortalte han en aften en historie, som gjorde et så dybt indtryk på de to børn, at de aldrig siden glemte den, og så er det vel bedst, vi også hører den, især da den er kort:

-

"Der lå på disken to honningkager," sagde han, "den ene havde skikkelse af et mandfolk med hat, den anden som en jomfru uden hat, men med en klat bladguld på hovedet. De havde ansigt på den side, som vendte opad, og sådan skulle man se dem og ikke på vrangen - dér skal man aldrig se noget menneske! Mandfolket havde en bittermandel til venstre, det var hans hjerte, jomfruen var derimod bare honningkage. De lå som prøver på disken, de lå længe og så elskede de hinanden, men den ene sagde det ikke til den anden, og det skal man, hvis det skal blive til noget.

"Han er et mandfolk, han må sige det første ord," tænkte hun, og ville da være glad over at vide, at hendes kærlighed blev gengjældt.

-

Han var nu mere glubende i sine Tanker, og det er altid Mandfolkene; han drømte, han var en levende Gadedreng og eiede fire Skilling, og saa købte han Jomfruen og aad hende.

Og de laae Dage og Uger paa Disken og blev tørre, og hendes Tanker bleve finere og mere qvindelige: "det er mig nok, at jeg har ligget paa Disk med ham!" tænkte hun, og saa knak hun i Livet.

"Havde hun vidst min Kjærlighed, saa havde hun nok holdt noget længer!" tænkte han.

Og det er Historien og her er de begge to!" sagde Kagehandleren. "De ere mærkelige ved deres Levnetsløb og den stumme Kjærlighed, der aldrig fører til Noget. See der har I dem!" og saa gav han Johanne Mandfolket, som var heel, og Knud fik den knækkede Jomfrue; men de vare saa betagne af Historien, at de ikke nænte at spise Kjærestefolkene.

Næste Dag gik de med dem ind paa Kjøge Kirkegaard, hvor Kirkemuren er overgroet med det deiligste Vedbende-Grønt, der Vinter og Sommer hænger som et rigt Tæppe over Muren; og de stillede Honningkagerne op i det Grønne i Solskinnet og fortalte for en Flok andre Børn Historien om den stumme Kjærlighed, som ikke duede til Noget, det vil sige Kjærligheden, for Historien var yndig, det fandt de Allesammen, og da de saae hen paa Honning-Parret, ja, saa var der en stor Dreng, der - og det var af Ondskab - havde spist den knækkede Jomfrue, Børnene græd derover, og siden, - og det var vistnok for at det stakkels Mandfolk ikke skulde være ene i Verden, - saa spiste de ham med, men aldrig glemte de Historien.

Altid var de Børn sammen ved Hyldebusken og under Piletræet, og den lille Pige sang med sølvklokkeklar Stemme de yndigste Sange; i Knud var der ikke Tone skabt, men han kunde Ordene og det er altid noget. - Folk i Kjøge, selv Isenkræmmer-Madammen, stod stille og hørte paa Johanne. "Det er en sød Røst den lille Unge har!" sagde hun.

Det var velsignede Dage, men de vare ikke ved altid. Naboerne skiltes ad; den lille Piges Moder var død, Faderen skulde giftes inde i Kjøbenhavn og der kunde han faae en Levevei; han skulde være Bud et Sted, det skulde være et

Han var nu mere glubende i sine tanker - det er mandfolk altid. Han drømte, at han var en rigtig, levende gadedreng og ejede nogle kroner, og så købte han jomfruen - og åd hende.

Og de lå dage og uger på disken og blev tørre, og hendes tanker blev finere og mere kvindelige: 'Det er nok for mig, at jeg har ligget på disk med ham!' tænkte hun, og så knækkede hun – midt på livet.

'Havde hun kendt til min kærlighed, så havde hun nok holdt noget længere!' tænkte han.

Og det er historien - og hér er de begge to!" sagde kagehandleren. "De er mærkværdige både ved deres livsforløb og ved den stumme kærlighed, der aldrig fører til noget. Se, dér har I dem!" og så gav han Johanne mandfolket, som var hel, og Knud fik den knækkede jomfru; men de var så betaget af historien, at de ikke nænnede at spise kærestefolkene.

Næste dag tog de med dem ind på Køge kirkegård, hvor kirkemuren er overgroet med det dejligste vedbendgrønt, der vinter og sommer hænger som et rigt tæppe over muren; og de stillede honningkagerne op i det grønne i solskinnet og fortalte en flok andre børn historien om 'den stumme kærlighed', som ikke duede til noget, men historien var yndig, det syntes de alle sammen, og da de så hen på honningparret, ja, så var der en stor dreng, der – og det var af ondskab – havde spist den knækkede jomfru. Børnene græd over det, og siden – og det var vistnok for at det stakkels mandfolk ikke skulle være alene i verden – så spiste de ham med, men de glemte aldrig historien.

Altid var de to børn sammen, ved hyldebusken og under piletræet, og den lille pige sang med sølvklokkeklar stemme de yndigste sange; i Knud var der ikke tone skabt, men han kunne ordene og det er altid noget. – Folk i Køge, selv isenkræmmer-madammen, stod stille og hørte på. "Det er en sød stemme den lille unge har!" sagde hun.

Det var velsignede dage, men de varer ikke ved altid. Naboerne skiltes ad: den lille piges mor var død, og hendes far skulle giftes inde i København - der kunne han få arbejde. Han skulle være bud et sted, det skulle være en meget

meget indbringende Embede. Og Naboerne skiltes ad med Taarer, og Børnene især græd; men de Gamle lovede at skrive hinanden til i det mindste eengang om Aaret. Og Knud kom i Skomagerlære, de kunde jo ikke lade den lange Dreng længer gaae og drive. Og saa blev han confirmeret!

O hvor gjerne vilde han paa den Høitidsdag have kommet til Kjøbenhavn og seet lille Johanne, men han kom ikke og aldrig havde han været der, skjøndt den kun ligger fem Miil fra Kjøge; men Taarnene havde Knud seet over Bugten i klart Veir, og paa Confirmationsdagen saae han tydeligt det gyldne Kors skinne paa Frue Kirke.

Ak hvor tænkte paa Johanne! mon hun huskede ham? Jo! - Ved Juletid kom der Brev fra hendes Fader til Knuds Forældre, det gik meget godt i Kjøbenhavn, og en stor Lykke vilde blive tildeelt Johanne ved hendes kjønne Stemme; hun var ansat ved Comedien, den de sang i; og lidt Penge fik hun allerede derfor og af disse sendte hun de kjære Nabofolk i Kjøge en heel Rigsdaler til Fornøielse Juleaften; de skulde drikke hendes Skaal, og det havde hun selv med egen Haand tilføiet i en Efterskrift, og i den stod: "venlig Hilsen til Knud!"

-

De græd Allesammen, og det var jo dog saa fornøieligt det Hele, men det var af Glæde de græd. Hver Dag havde Johanne været i hans Tanker, og nu saae han, at hun ogsaa tænkte paa ham, og alt, som det nærmede sig, at han skulde blive Svend, des klarere stod det for ham, at han holdt saa meget af Johanne og at hun skulde blive hans lille Kone, og saa spillede der ham et Smil om Munden og han trak endnu raskere i Rispen, mens Benet spændte mod Spanderemmen; han stak Sylen heelt ind i den ene Finger, men det gjorde ikke Noget. Han skulde rigtignok ikke være stum, som de to Honningkager, den Historie var ham meget til Lærdom.

Og saa blev han Svend og Randselen snørt. Til Kjøbenhavn skulde han da endelig for første Gang i sit Liv og han havde allerede der en Mester. Naa, hvor Johanne vilde blive overrasket og glad. Hun var nu sytten Aar og han var

indbringende **stilling**. Og naboerne skiltes ad med tårer, og især børnene **græd**. **Men** de gamle lovede at skrive **til hinanden** i det mindste én gang om året. Og *Knud* kom i skomagerlære, de kunne jo ikke **længere** lade den lange dreng gå **rundt** og drive. Og så blev han konfirmeret!

-

Oh, hvor gerne ville han på den højtidsdag have **rejst** til København og set lille , men han kom ikke **derind** og havde **været** der, **selvom** den kun ligger **godt 30 kilometer** fra *Køge*; men tårnene havde *Knud* set over bugten i klart vejr, og på konfirmationsdagen så han tydeligt det gyldne kors skinne på Frue Kirke.

-

Ak, hvor **han** tænkte på *Johanne*! **Mon** hun huskede ham? Jo! – ved juletid kom der brev **til Knuds** forældre fra hendes far: det gik meget godt i København, og en stor lykke ville blive **komme Johanne til del på grund af** hendes kønne stemme; hun var **blevet** ansat ved teatret, **der** hvor de sang – i **operaen**. Og lidt penge fik hun allerede for **det** og af disse sendte hun de kære nabofolk i *Køge* **et lille beløb**, til **lidt** fornøjelse juleaften: de skulle drikke hendes skål, og det havde hun selv med egen hånd tilføjet i et efterskrift **til brevet**, og i **det** stod **også**: "venlig hilsen til Knud!"

De græd alle sammen, det var jo så **dejligt** det hele, **og** det var af glæde de græd. Hver dag havde *Johanne* været i **Knuds** tanker, og nu så han, at hun også tænkte på ham, og **jo mere det** nærmede sig, at han skulle blive **udlært skomager**-svend, des klarere stod det for ham, at han holdt så meget af *Johanne* og at *hun* skulle blive hans lille kone - og så spillede der ham et smil om munden og han trak endnu raskere i **syningen**, mens **hans** ben holdt skoen **fast i læsten**; **og** han stak sylen **lige** ind i den ene finger, men det gjorde ikke noget. Han skulle rigtignok ikke være stum, **ligesom** de to honningkager, **dén** historie **havde han lært meget af**.

Og så blev han **skomager**-svend og **rygsækken** blev snøret. Til København skulle han **endelig**, for første gang i sit liv, og han havde allerede **fået plads der, hos** en **skomager**-mester. Nå, hvor *Johanne* ville blive overrasket og glad. Hun var

nitten.

Han vilde allerede købe i Kjøge en Guldring til hende, men saa betænkte han, at man vist fik dem langt kjønnere i Kjøbenhavn; og saa blev der taget afsked med de Gamle, og rask i Efteraarstiden gik han paa sin Fod i Regn og Rusk; Bladene faldt af Træerne; vaad til Skindet kom han til det store Kjøbenhavn og til sin nye Mester.

Førstkommende Søndag vilde han aflægge Besøget hos Johannes Fader. De nye Svende-Klæder kom paa, og den nye Hat fra Kjøge, den klædte Knud saa godt, før havde han altid kun gaaet med Kaskjet. - Og han fandt Huset, som han søgte, og kom de mange Trapper op; det var ganske til at blive svindel over, hvorledes Menneskene vare stillede ovenpaa hinanden her i den vildsomme By.

Ganske velhavende saae der ud inde i Stuen, og venligt tog Johannes Fader imod ham; for Madammen var han jo en fremmed En, men hun gav ham Haanden og Caffé.

"Det vil fornøje Johanne at see dig!" sagde Faderen, "Du er jo blevet et meget net Menneske! - ja nu skal du see hende! ja det er en Pige, jeg har Glæde af og faaer mere, med Guds Bistand! hun har sit eget Kammer og det betaler hun os for!" og Faderen selv bankede ganske høfligt paa hendes Dør, ligesom om han var en fremmed Mand, og saa traadte de ind - nei, hvor det var nydeligt! der var bestemt ikke saadant et Kammer til i hele Kjøge, Dronningen kunde ikke havde det yndigere! Der var Gulvtæppe, der var Gardiner lige ned til Jorden, en virkelig Fløiels-Stol og rundtom Blomster og Skilderier og et Speil, som man var færdig ved at løbe lige ind i, det var ligesaa stort som en Dør. Knud saae det altsammen paa eengang og saae dog kun Johanne, hun var en voxen Pige; ganske anderledes end Knud havde tænkt sig hende, men meget deiligere! der var ikke en Jomfru i Kjøge, som hun, og hvor var hun fiin! Men hvor saae hun underlig fremmed paa Knud, dog kun et Øieblik, saa fløi hun hen imod ham, ligesom om hun vilde kysse ham; hun gjorde det ikke, men hun var lige ved det. Jo, hun var rigtignok glad ved at see sin Barndoms Ven! stod ikke Taarerne hende i Øinene, og saa havde hun saa

nu sytten år og han var nitten.

Han ville allerede i Køge købe en guldring til hende, men så tænkte han, at man vist kunne få en langt kønnere i København; og så blev der taget afsked med de gamle, og i efterårstiden gik han rask afsted på sine egne fødder, i regn og rusk; bladene faldt af træerne; våd til skindet kom han til det store København og til sin nye mester.

Søndagen efter ville han aflægge besøg hos Johannes far. Han tog det nye svende-tøj på, og den nye hat fra Køge klædte Knud så godt – før havde han altid kun gået med kasket. Og han fandt huset, som han søgte, og kom op ad de mange trapper, det var næsten til at blive svimmel over, hvordan menneskene var stillet ovenpå hinanden her i den store, travle by.

- Ganske velhavende så der ud inde i stuen, og venligt tog Johannes far imod ham; for konen var han jo en fremmed en, men hun gav ham hånden - og kaffe.

"Det vil glæde Johanne at se dig!" sagde faren, "du er jo blevet et meget nydeligt menneske! – ja nu skal du se hende! Ja, det er en pige, jeg har glæde af og sikkert får mere, med Guds bistand! Hun har sit eget værelse og det betaler hun os for!". Og faren selv bankede ganske høfligt på hendes dør, som om han var en fremmed mand, og så trådte de ind – nej, hvor det var nydeligt! Der fandtes bestemt ikke sådant et værelse i hele Køge – selv dronningen kunne ikke havde det yndigere! Der var gulvtæppe, der var gardiner lige ned til jorden, en rigtig fløjsstol og rundt om var der blomster og malerier og et spejl, som man var lige ved at løbe ind i, det var lige så stort som en dør! Knud så det alt sammen på én gang og så dog samtidig kun Johanne: hun var nu en voksen pige; helt anderledes end Knud havde tænkt sig hende – men meget dejligere! Der var ikke en ung kvinde i Køge, der var som hende, og hvor var hun fin! Men hvor kiggede hun underligt fremmed på – dog kun et øjeblik, så fløj hun hen imod ham, ligesom om hun ville kysse ham! Hun gjorde det ikke, men hun var lige ved det. Jo, hun var rigtignok glad ved at se sin barndoms ven! Stod ikke tårerne hende i øjnene? – og så havde hun så meget at spørge og

meget at spørge og tale om, lige fra Knuds Forældre til Hyldetræet og Piletræet, og dem kaldte hun Hyldemoer og Pilefaer, ligesom om de ogsaa vare Mennesker, dog det kunne de da ligesaa godt gjælde for, som Honningkagerne kunde det; om dem talte hun ogsaa, om deres stumme Kjærlighed, hvorledes de laae paa Disken og gik istykker, og saa loe hun saa hjerteligt - men Blodet brændte Knud i Kinderne og hans Hjerter slog stærkere end ellers! - nei, hun var slet ikke blevet storagtig! - Hun var ogsaa Skyld i, mærkede han nok, at hendes Forældre bad ham blive der hele Aftenen, og hun skænkede Theen og hun selv bød ham en Kop og siden tog hun en Bog og læste høit for dem, og det var for Knud ligesom om netop det, hun læste, var om hans Kjærlighed, det passede saa ganske paa alle hans Tanker; og saa sang hun en simpel Vise, men den blev ved hende til en heel Historie, det var som om hendes eget Hjerter strømmede over deraf. Jo, hun holdt bestemt af Knud. Taarerne løb ham ned over Kinderne, han kunde ikke gjøre derfor, og han kunde ikke sige et eneste Ord, han syntes selv, at han var meget dum og dog trykkede hun ham i Haanden og sagde: "Du har et godt Hjerter Knud! bliv altid, som Du er!"

Det var en mageløs Aften, den var slet ikke til at sove paa, og Knud sov heller ikke. Ved Afskeden havde Johannes Fader sagt:]Ja, nu glemmer Du os vel ikke ganske! Lad os see, at du ikke lader hele Vinteren gaae hen, før du seer til os igjen!" - og saa kunde han jo godt komme paa Søndag! og det vilde han. Men hver Aften, naar Arbeidet var endt, og de arbejdede ved Lys, gik Knud ud i Byen; han gik hen gennem Gaden, hvor Johanne boede, saa op til hendes Vindue, der var næsten altid Lys, og een Aften saa han ganske tydeligt Skyggen af hendes Ansigt paa Gardinet; det var en deilig Aften! Mesters Madam syntes ikke om, at han altid om Aftenen skulde paa Farten, som hun kaldte det, og hun rystede paa Hovedet, men Mester loe: "det er et ungt Menneske!" sagde han.

"Paa Søndag sees vi, og jeg siger hende det, hvordan hun er i mine Tanker, og at hun maa blive min lille Kone! jeg er rigtignok kun en fattig Skomagersvend, men jeg kan blive Mester,

tale om, lige fra Knuds forældre til hyldetræet og piletræet, og dem kaldte hun *Hyldemor* og *Pilefar*, som om de ogsaa var mennesker – og det kunne de da lige så godt **være** som honningkagerne kunne det! Om dem talte hun ogsaa, om 'deres stumme kærlighed', om **hvordan** de lå på disken og gik i stykker, og så lo hun så hjerteligt – men blodet brændte *Knud* i kinderne og hans hjerte slog stærkere end ellers! – nej, hun var slet ikke blevet **stolt og overlegen**! – Hun var ogsaa, mærkede han nok, **den der fik** hendes forældre **til at bede** ham blive der hele aftenen, og hun skænkede teen og hun selv **bød** ham en kop og siden tog hun en bog og læste højt for dem, og **for Knud** var det som om netop det, hun læste, var om *hans* kærlighed – det passede så **præcist** til alle hans tanker. Og så sang hun en **enkel** vise, men den blev ved hendes **sang** til en hel historie, det var som om hendes eget hjerte strømmede **over**. Jo, hun holdt **helt sikkert** af Knud. Tårene løb ham ned over kinderne, han kunne ikke gøre for **det**, og han kunne ikke sige et eneste ord; han syntes selv, at han var meget dum og dog trykkede hun ham i hånden og sagde: "Du har et godt hjerte Knud! Bliv altid, som du er!"

- Det var en mageløs aften, den var slet ikke til at sove på, og *Knud* sov heller ikke. Ved afskeden havde *Johannes far* sagt: "Ja, nu glemmer du os vel ikke **helt, vel?** Lad os **håbe**, at du **nu** ikke lader hele vinteren gå hen, før du ser til os igen!" – og så kunne han jo godt komme på søndag! Og det ville han. Men hver aften, når arbejdet var **endt** - de arbejdede ved **lys** - gik *Knud* ud i byen; han gik hen gennem gaden, hvor *Johanne* boede, så op til hendes vindue, der var næsten altid lys, og en aften så han ganske tydeligt skyggen af hendes ansigt på gardinet – dét var en dejlig aften! Skomager-mesterens **kone** syntes ikke om, at han altid om aftenen skulle 'på farten', som hun kaldte det, og hun rystede på hovedet, men mester lo: "**Han** er et ungt menneske!" sagde han.

"På søndag ses vi, og **da** siger jeg hende det: hvordan hun er **altid** i mine tanker, og at hun må blive min lille kone! Jeg er **ganske vist** kun en fattig skomagersvend, men jeg kan blive mester,

i det mindste Fri-Mester, jeg skal arbeide og stræbe -! ja, jeg siger hende det, der kommer ikke noget ud af den stumme Kjærlighed, det har jeg lært af Honningkagerne!"

Og Søndagen kom og Knud kom, men hvor uheldigt! de skulde alle ud, de maatte sige ham det. Johanne trykkede hans Haand og spurgte: "har Du været henne paa Comedien? Der maa Du engang! jeg synger paa Onsdag, og har Du da Tid, saa vil jeg sende Dig en Billet; min Fader veed, hvor din Mester boer!"

Hvor det var kjærligt af hende! og Onsdag Middag kom der ogsaa et forseglet Papir uden Ord, men Billetten laae deri, og om Aftenen gik Knud første Gang i sit Liv i Theatret og hvad saae han - ja han saae Johanne, saa deilig, saa yndig; hun blev rigtignok gift med en fremmed Person, men det var Comedie. Noget de forestillede, det vidste Knud, ellers havde hun heller ikke nænt at sende ham Billet til at see derpaa; og alle Folk klappede og raabte høit, og Knud raabte Hurra!

Selv Kongen smilte ned til Johanne, ligesom om han ogsaa var glad over hende. Gud, hvor Knud følte sig lille bitte, men han elskede hende saa inderligt og hun holdt jo ogsaa af ham, og Mandfolket maa sige det første Ord, saadan tænkte jo Honningkage-Jomfruen; i den Historie var der Meget lagt.

Saa snart det blev Søndag gik Knud derhen; hans Tanker vare stemte, ligesom til Altargang. Johanne var alene og tog imod ham, det kunde ikke være heldigere.

"Det er godt Du kommer!" sagde hun, "nær havde jeg sendt Fader til Dig, men saa havde jeg en Fornemmelse af, at Du nok kom iaften; for jeg maa sige Dig, at jeg reiser paa Fredag til Frankrige, det maa jeg, at der kan blive noget rigtigt dygtigt af mig!" -

Og det var for Knud, som om Stuen dreiede rundt, som om hans Hjerte vilde gaae itu, men der kom ikke Taarer i hans Øine, dog var det synligt nok, hvor bedrøvet han blev; Johanne saae det og hun var lige ved at græde, "Du ærlige, trofaste Sjæl!" sagde hun - og saa var Knuds Tunge løst, og han sagde hende, hvor inderligt han holdt af hende og at hun maatte blive hans lille Kone; og i det han sagde det,

i det mindste **starte for mig selv**, og jeg **vil** arbejde og stræbe -! Ja, jeg siger det **til** hende **på søndag**, der kom-mer ikke noget ud af 'den stumme kærlighed', dét har jeg lært af honningkagerne!"

Og søndagen kom og *Knud* kom, men hvor uheldigt: **hele familien** skulle ud, de måtte **aflyse**. *Johanne* trykkede hans hånd og spurgte: "Har du været henne på **teatret**? Der må du **hen** engang! Jeg synger på onsdag, og har du da tid, så vil jeg sende dig en billet – min fader ved, hvor din mester bor!"

Hvor var det dog kærligt af hende! Og onsdag middag kom der også et forseglet **brev** uden ord, men billetten lå deri, og om aftenen gik *Knud* **for** første gang i sit liv i teatret og hvad så han? – ja han så *Johanne*, så dejlig, så yndig; hun blev **godt nok** gift med en fremmed person, men det var **jo** komedie, **noget** de forestillede, det vidste Knud, ellers havde hun heller ikke nænnet at sende ham billet **for** at se på **det**; og alle folk klappede og råbte højt, og *Knud* råbte hurra!

-
Selv kongen smilede ned til *Johanne*, ligesom om han også var glad over **at se** hende. Gud, hvor *Knud* følte sig lille bitte, men han elskede hende så inderligt og hun holdt jo også af ham, og mandfolk må sige det første ord, sådan tænkte jo honningkage-jomfruen – **den historie indeholdt** meget!

Så snart det blev søndag gik *Knud* derhen **igen**; hans tanker var stemte **til det**, ligesom **ved en** altergang **i kirken**. *Johanne* var alene og tog imod ham, det kunne ikke være heldigere.

"Det er godt du kommer!" sagde hun, "nær havde jeg sendt **min far hen** til dig, men så havde jeg en fornemmelse af, at du nok kom i aften; for jeg må sige dig, at jeg rejser til Frankrig **på** fredag, **og jeg må rejse**, **hvis** der **skal** blive noget rigtigt dygtigt af mig!" –

Og det var for Knud, som om stuen drejede rundt, som om hans hjerte ville gå itu, men der kom ikke tårer i hans øjne, dog var det synligt nok, hvor bedrøvet han blev. *Johanne* så det og hun var lige ved at græde. "Du ærlige, trofaste sjæl!" sagde hun – og så var Knuds tunge løst, og han sagde hende, hvor inderligt han holdt af hende og at hun måtte blive hans lille kone; og i

saae han, at Johanne blev liigbleg, hun slap hans Haand og sagde alvorlig og bedrøvet: "Gjør ikke Dig selv og mig ulykkelig, Knud! jeg bliver Dig altid en god Søster, som Du kan stole paa -! men heller ikke mere!" og hun strøg sin bløde Haand hen over hans hede Pande. "Gud giver os Styrke til Meget, naar man kun selv vil!"

De traadte i det samme hendes Stedmoder ind. "Knud er reent ude af det fordi jeg reiser!" sagde hun; "vær dog et Mandfolk!" og saa klappede hun ham paa Skulderen, det var ligesom de kun havde talt om Reisen og ikke om andet. "Barn!" sagde hun. "Og nu skal Du være god og fornuftig, som under Piletræet, da vi begge vare Børn!"

Og det var for Knud, som om der var gaaet et Stykke af Verden, hans Tanke var som en løs Traad, villieløs for Vinden. Han blev, han vidste ikke, om de havde bedt ham derom, men venlig og gode vare de, og Johanne gav ham Theevand, og hun sang, det var ikke den gamle Klang, og dog saa mageløst deiligt, det var til at slaae Hjertet i Stykker ved, og saa skiltes de; Knud rakte hende ikke Haanden, men hun tog hans og sagde: "Du giver dog din Søster Haanden til Afsted, min gamle Legebroder!" og hun smilede med Taarer, de løb hende ned over Kinderne, og hun gjentog: "Broder." Jo, det skulde stort hjælpe! - Det var Afskeden.

Hun seilede til Frankrige, Knud gik paa de kjøbenhavnske sølede Gader. - De andre Svende fra Værkstedet spurgte ham om, hvad han saadan gik og grubliserede over; han skulde gaae paa Fornøielse med dem, han var jo et ungt Blod.

Og de gik sammen ind paa en Dandsebod; og der vare mange smukke Piger, men rigtignok ingen, som Johanne, og der hvor han troede at glemme hende, der stod hun just lyslevende i hans Tanker: "Gud giver Styrke til Meget, naar man kun selv vil!" havde hun sagt; og der kom en Andagt i hans Sind, han foldede sine Hænder - og Violinerne spillede og Jomfruerne dandsede rundtom; han blev ganske forskrækket, han syntes, han var et Sted, hvor han ikke kunde føre Johanne med, og hun var med ham i hans Hjerte, - og saa gik han udenfor, han løb gennem Gaderne, gik forbi Huset hvor hun havde boet,

det han sagde det, så han, at *Johanne* blev ligbleg, hun slap hans hånd og sagde alvorlig og bedrøvet: "Gør ikke dig selv og mig ulykkelig, Knud! Jeg bliver dig altid en god søster, som du kan stole på – men heller ikke mere!" Og hun strøg sin bløde hånd hen over hans hede pande. "Gud giver os styrke til meget, *hvis bare* man selv vil!"

Da trådte i det samme hendes stedmoder ind. "*Knud* er *helt* ude af det fordi jeg rejser!" sagde *Johanne*; "– *men* vær dog et mandfolk!" Og så klappede hun ham på skulderen, det var ligesom de kun havde talt om rejsen og ikke om andet. "Barn!" sagde hun. "Og nu skal du være god og fornuftig, som under piletræet, da vi begge var børn!"

Og det var for Knud, som om der var gået et stykke af verden, hans tanke var som en løs tråd, viljeløs for vinden. Han blev, *men* han vidste ikke, om de havde bedt ham derom. Venlige og gode var de *dog*, og *Johanne* gav ham tevand, og hun sang; det var ikke den gamle klang, og dog så mageløst dejligt, det var *lige* til at slå hjertet i stykker ved, og så skiltes de. *Knud* rakte hende ikke hånden, men hun tog hans og sagde: "Du giver *vel* din søster hånden til afsked, min gamle legebroder?" Og hun smilede med tårer, de løb hende ned over kinderne, og hun gentog: "Broder." Jo, det skulle stort hjælpe! – Det var afskeden.

Hun sejlede til Frankrig, *Knud* gik på de sølede *københavnske* gader. – De andre svende fra værkstedet spurgte ham om, hvad han sådan gik og grubliserede over; han skulle *hellere gå i byen* med dem, han var jo 'et ungt blod'!

-
Og de gik sammen ind på en danse*hal*; og der var mange smukke piger, men rigtignok ingen, som *Johanne*, og der hvor han troede at *kunne* glemme hende, der stod hun *endnu mere* lyslevende i hans tanker: "Gud giver styrke til meget, *hvis bare* man selv vil!" havde hun sagt; og der kom en andagt i hans sind, han foldede sine hænder – og violinerne spillede og *pigerne* dandsede rundt om*kring ham*; han blev ganske forskrækket, han syntes, han var et sted, hvor han ikke kunne *tage Johanne* med, og *alligevel var* hun med ham i hans hjerte, – og så gik han

der var mørkt, overalt var der mørkt, tomt og eensomt; Verden gik sin Gang og Knud sin.

Og det blev Vinter og Vandene frøs til, det var ligesom om Alt indrettede sig til Begravelse.

Men da Foraaret kom og det første Dampskib gik, da fik han saadan Længsel efter at komme bort, langt ud i den vide Verden, men ikke for nær ved Frankrige.

Og saa snørede han sin Randsel og vandrede langt ind i Tydskland, fra By til By, uden Rist eller Ro; først da han kom til den gamle, prægtige Stad Nürnberg, saa var det, som om Bisselæderet kom ham af Skoene, han mægtede at blive.

Det er en underlig gammel By, som klippet ud af en Billed-Krønike. Gaderne ligge, som de selv ville, Husene holde ikke af at staa i Række; Karnapper med smaa Taarne, Snirkler og Billedstøtter spring frem over Fortouget, og høit oppe fra de underligt stillede Tage løber der midt ud over Gaden Tagrender, formede som Drager og langlivede Hunde.

Paa Torvet her stod Knud med Randselen paa sin Ryg; han stod ved et af de gamle Springvande, hvor de herlige Malmfigurer, bibelske og historiske, staa mellem de springende Vandstraaler. - En smuk Tjenestepige hentede just Vand, hun gav Knud en Lædskedrik; og da hun havde en heel haandfuld Roser, gav hun ham ogsaa een af dem, og det syntes ham et godt Varsel. -

Fra Kirken tæt ved brusede Orgelet ud til ham, det klang saa hjemligt, ligesom fra Kjøge Kirke og han traadte ind i den store Dom; Solen skinnede gennem de malede Ruder, ind mellem de høie slanke Piller; der var Andagt i hans Tanke, der kom Stilhed i hans Sind.

Og han søgte og fandt en god Mester i Nürnberg, og hos ham blev han og lærte Sproget.

De gamle Grave om Byen ere forvandlede til smaa Kjøkkenhaver, men de høie Mure staa endnu, med svære Taarne; Rebslageren snoer sine Reb paa det bjælkebyggede Gallerie henad Muren ind til Byen, og her rundt om fra Revner og Huller voxer Hyldetræer, der hænge deres Grene udover de smaa lave Huse nedenfor, og i eet af disse boede den Mester, som Knud

udenfor, han løb gennem gaderne, gik forbi huset hvor hun havde boet. Der var mørkt, overalt var der mørkt, tomt og ensomt; verden gik sin gang og Knud gik sin.

Og det blev vinter og vandene frøs til, det var ligesom om alt indrettede sig til begravelse. Men da foråret kom og det første dampskib sejlede ud fra havnen, fik han sådan længsel efter at komme bort, langt ud i den vide verden, men ikke for nær ved Frankrig.

Og så snørede han sin rygsæk og vandrede langt ned i Tyskland, fra by til by, uden fred eller ro i sindet; først da han kom til den gamle, prægtige stad Nürnberg, så var det, som om der kom ro over ham, og han slog sig ned dér.

Det er en underlig gammel by, som klippet ud af en billedbog. Gaderne ligger, som de selv vil, og husene holder ikke af at stå i lige rækker; karnapper med små tårne, snirkler og billedstøtter springer frem henover fortovet, og højt oppe fra de underligt formede hustage løber der midt ud over gaden tagrender, formede som drager og langlivede hunde.

På torvet her stod Knud med sin rygsæk på; han stod ved et af de gamle springvand, hvor de herlige jernfigurer, bibelske og historiske, står mellem de springende vandstråler. – En smuk tjenestepige hentede netop vand, hun gav Knud et glas vand; og da hun havde en hel håndfuld roser, gav hun ham også en af dem, og det syntes han var et godt varsel. –

-
Fra kirken tæt ved brusede orglet ud til ham, det klang så hjemligt, ligesom fra Køge kirke og han trådte ind i den store domkirke; solen skinnede gennem de malede ruder, ind mellem de høje slanke piller; der var andagt i hans tanke, der kom stilhed i hans sind.

Og han søgte og fandt en god skomager-mester i Nürnberg, og hos ham blev han skomager-svend og lærte sproget.

De gamle grave omkring byen er forvandlet til små køkkenhaver, men de høje mure står endnu, med tykke tårne; rebslageren snor sine reb på det bjælkebyggede reberbane hen ad muren ind til byen, og her rundt om fra revner og huller vokser hyldetræer, der lader deres grene hænge ud over de små lave huse nedenfor, og i et af

arbeiede hos; hen over det lille Tagvindue, hvor han sov, hældede Hylden sine Grene.

Her boede han en Sommer og en Vinter, men da Foraaret kom, saa var her ikke til at holde ud, Hylden stod i Blomster, og de duftede saa hjemligt, det var ligesom han var i Haven ved Kjøge, - og saa flyttede Knud fra sin Mester og hen til en anden længer inde i Byen, hvor der ingen Hyldetræer stod.

Det var tæt ved een af de gamle murede Broer, ligeover en altid brusende lav Vandmølle, han her kom paa Værksted; udenfor var der kun en rivende Flod, der blev indeklemmt af Husene, som alle vare behængte med gamle skrøbelige Altaner, det saae ud, som om de vilde ryste dem ned i Vandet. - Her voxte ingen Hyld, her stod ikke engang en Urtepotte med en Smule Grønt i, men lige overfor var der et stort gammelt Piletræ, der ligesom holdt sig fast til Huset der, for ikke at rives bort af Strømmen; det strakte sine Grene hen over Floden, akkurat ligesom Piletræet i Haven ved Kjøge-Aa.

Jo, han var rigtignok flyttet fra Hyldemoer til Pilefaer, Træet her, især i Maaneskins Aftener, havde Noget hvorved han følte sig:

"- saa dansk i Sind
I Maaneskin!"

men det var slet ikke Maaneskinnet, som gjorde det, nei det var det gamle Piletræ.

Han kunde ikke holde det ud, og hvorfor ikke? Spørg Pilen, spørg den blomstrende Hyld! - og saa sagde han Farvel til den Mester og til Nürnberg og drog længer bort.

Til Ingen talte han om Johanne; inden i sig gjemte han sin Sorg, og sær Betydning lagde han i Historien om Honningkagerne; nu forstod han, hvorfor Mandfolket der havde en bitter Mandel til Venstre, han havde selv en bitter Smag deraf, og Johanne, som altid var saa mild og smilende, hun var bare Honningkage. Det var, som om Remmen fra hans Randsel snørrede ham, saa at det var svært at trække Veiret, han løsnede den, men det hjalp ikke. Verden var kun halv uden om ham, den anden Halvdeel bar han inden i sig, saadan var det!

-

disse boede den mester, som *Knud* arbejdede hos; hen over det lille tagvindue, hvor han sov, hældede hylden sine grene.

Her boede han en sommer og en vinter, men da foråret kom, så var her ikke til at holde ud, hylden stod i blomster, og de duftede så hjemligt, det var ligesom han var i haven ved *Køge*, – og så flyttede *Knud* fra sin mester og hen til en anden længere inde i byen, hvor der ingen hyldetræer stod.

Han **arbejdede på et værksted** tæt ved en af de gamle murede broer, lige over en altid brusende lav vandmølle; udenfor var der kun en rivende flod, indeklemmt af husene, som alle var behængte med gamle skrøbelige altaner, det så ud, som om **husene** ville ryste dem ned i vandet. – Her voksede ingen hyld, her stod ikke engang en urtepotte med en smule grønt i, men lige overfor var der et stort gammelt piletræ, der ligesom holdt sig fast til huset der, for ikke at rives bort af strømmen; det strakte sine grene hen over floden, akkurat ligesom piletræet i haven ved *Køge Å*.

Jo, han var rigtignok flyttet fra *Hyldemor* til *Pilefar*; træet her - især **på måneskins-aftener** - havde noget hvorved han følte sig:

“- så dansk i sind
i måneskin!”

- men det var slet ikke måneskinnet, som gjorde det, nej det var det gamle piletræ.

Han kunne ikke holde det ud, og hvorfor ikke? Spørg pilen, spørg den blomstrende hyld! – og så sagde han farvel til den mester og til Nürnberg og **rejste** længere væk.

Han talte ikke om *Johanne* til **nogen som helst**; inden i sig gemte han sin sorg, og **en** sær betydning lagde han i historien om honningkagerne: nu forstod han, hvorfor mandfolket dér, **på disken**, havde en bitter mandel til venstre, han havde selv en sådan **bitter** smag, og *Johanne*, som altid var så mild og smilende, **ja** hun var bare honningkage. Det var, som om remmen fra hans **rygsæk** snørrede ham **til**, så det var svært **for ham** at trække vejret; han løsnede den, men det hjalp ikke. Verden var kun halv uden**om** ham, den anden

Først da han saae de høie Bjerge, blev Verden ham større, hans Tanker vendte ud ad, han fik Taarer i sine Øine. Alperne syntes ham Jordens sammenlagte Vinger; hvad om den opløftede dem, udbredte de store Fjer med brogede Billeder af sorte Skove, brusende Vande, Skyer og Snee-Masser!]]Paa Dommedag løfter Jorden de store Vinger, flyver mod Gud og brister som Boble i hans klare Straaler! O, gid at det var Dommedag![[sukkede han. - Stille vandrede han gennem Landet, der syntes ham en græsgroet Frugthave; fra Husenes Træ-Altaner nikkede de kniplende Piger til ham, Bjergtoppene glødede i den røde Aftensol, og da han saae de grønne Søer mellem de mørke Træer - saa tænkte han paa Stranden ved Kjøgebugt; og der var Veemod, men ikke Smerte i hans Bryst. Der hvor Rhinen, som een lang Bølge, vælter frem, styrter, knuses og forvandles i sneehvide klare Skymasser, som var det Skyernes Skabelse - Regnbuen flagrer som et løst Baand hen derover, - her tænkte han paa Vandmøllen ved Kjøge, hvor Vandet bruste og knustes. - Gjerne var han blevet i den stille Rhinby, men her var saa megen Hyld og saa mange Piletræer, - og saa drog han videre; over de høie, mægtige Bjerge, gennem Klippe-Sprængninger og hen ad Veie, der som Svalereder vare klinede til Steen-Væggen. Vandet bruste i Dybet, Skyerne laae under ham; over blanke Tidsler, Alperoser og Snee gik han i den varme Sommersol - og saa sagde han Farvel til Nordens Lande og kom ned under Kastanietræer, mellem Viinhaver og Maismarker. Bjergene var en Muur mellem ham og alle Erindringer, og saaledes skulde det være. Der laae foran ham en stor, prægtig Stad, de kaldte den Milano og her fandt han en tydsk Mester, som gav ham Arbeide; det var et gammelt skikkeligt Ægtepar, han var kommet paa Værkstedet hos. Og de fik kjær den stille Svend, der talte lidt, arbeidede des mere og var from og kristelig. Det var ogsaa, som Gud havde taget den tunge Byrde fra hans Hjerte. Hans bedste Lyst var, imellem at stige op paa den mægtige Marmor-Kirke, den syntes ham skabt at Snee hjemme fra, og formet i Billeder, spidse Taarne, blomstersmykkede aabne Haller;	halvdel bar han inden i sig, sådan var det! Først da han så de høje bjerge, blev verden ham større, hans tanker vendte udad, han fik tårer i sine øjne. Alperne syntes ham Jordens sammenlagte vinger; hvad om den opløftede dem, og udbredte de store fjer med brogede billeder af sorte skove, brusende vande, skyer og snemasser! “På dommedag løfter jorden de store vinger, flyver mod Gud og brister som en boble i hans klare stråler! Oh, gid at det var dommedag!” sukkede han. – Stille vandrede han gennem landet, der syntes ham en græsgroet frugthave; fra husenes træaltaner nikkede de piger til ham mens de lavede deres kniplinger, bjergtoppene glødede i den røde aftensol, og da han så de grønne søer mellem de mørke træer – så tænkte han på stranden ved <i>Køge Bugt</i>; og der var længsel, men ikke smerte i hans bryst. Der hvor Rhinen, som én lang bølge, vælter frem, styrter, knuses og forvandles i snehvide klare skymasser, som var det skyernes skabelse – og regnbuen flagrer som et løst bånd henover, – her tænkte han på vandmøllen ved <i>Køge</i>, hvor vandet bruste og knustes. Gerne var han blevet i den stille rhinby, men her var så megen hyld og så mange piletræer, – og så gik han videre; over de høje, mægtige bjerge, gennem klippesprængninger og hen ad veje, der som svalereder var klinede til stenvæggen. Vandet bruste i dybet, skyerne lå under ham; over blanke tidsler, alperoser og sne gik han i den varme sommersol – og så sagde han farvel til Nordens lande og kom ned under kastanjetræer, mellem vinhaver og majsmarker. Bjergene var som en mur mellem ham og alle erindringer, og således skulde det være. – Der lå foran ham en stor, prægtig stad, de kaldte den Milano og her fandt han en tysk mester, som gav ham arbejde; det var et gammelt skikkeligt ægtepar, han var kommet på værksted hos. Og de blev glade for den stille svend, der talte lidt, arbejdede endnu mere og var from og kristelig. Det var også, som Gud nu havde taget den tunge byrde fra hans hjerte. Hans bedste lyst var undertiden at stige til tops i den mægtige marmorkirke, den syntes ham skabt af sne hjemmefra, og udsmykket med billeder,
---	---

fra hver Krog, fra hver Spidse og Bue smilede de hvide Billedstøtter til ham. - Ovenover sig havde han den blaa Himmel, under sig Byen og den vidtudstrakte grønne Lombarder-Slette, og mod Nord de høie Bjerge med den evige Sne, - og saa tænkte han paa Kjøge-Kirke med Vedbenderankerne om de røde Mure, men han længtes ikke; her bag Bjergene vilde han begravnes.

Eet Aar havde han levet her, det var tre Aar siden han drog hjemme fra; da førte hans Mester ham ud i Staden, ikke til Arena, for at see Kunstberiderne, nei til den store Opera, og det var ogsaa en Sal, der var værd at see. - I syv Etager derinde hang der Silkegardiner, og fra Gulvet, svimlende høit op til Loftet, sad der de fineste Damer med Blomster-Bouquetter i Hænderne, ligesom om de skulde paa Bal, og Herrerne vare i fuld Stads og mange med Sølv og med Guld. Der var saa lyst, som i det klareste Solskin og saa bruste Musiken saa stærkt og deiligt, det var mere pragtfuldt end Comedien i Kjøbenhavn, men der var Johanne dog, og her - ja, det var som en Trolddom, Gardinet gik tilside og ogsaa her stod Johanne i Guld og Silke med Guldkrone paa Hovedet; hun sang som kun en Guds Engel kan synge; hun traadte saa langt frem hun kunde, hun smilede, som kun Johanne kunde det, hun saae lige paa Knud.

Den stakkels Knud greb Mesters Haand og raabte høit "Johanne!" men det kunde ikke høres, Musikanterne spillede saa stærkt paa; og Mester nikkede dertil: "Ja vist hedder hun Johanne!" og saa tog han et trykt Blad og viste, at der stod hendes Navn, hele hendes Navn.

Nei, det var ingen Drøm! og alle Mennesker jubledes for hende og kastede Blomster og Krands til hende, og hver Gang hun gik, saa kaldte de paa hende igjen, hun gik og kom og atter kom.

Ude paa Gaden flokkede Folk sig om hendes Vogn og de trak den, og Knud var allerforrest og allergladest, og da de kom til hendes prægtigt oplyste Huus, stod Knud lige ved Vogn døren, der aabnedes, og hun traadte ud, og Lyset skinnede lige ind i hendes velsignede Ansigt og hun smilede og takkede saa mildt og hun var saa rørt; og Knud saae hende lige ind i Ansigtet og

spidse tårne, blomstersmykkede åbne haller; fra hvert hjørne, fra hver spids og bue smilede de hvide billedstøtter og skulpturer til ham. - Oven over sig havde han den blå himmel, under sig byen og den vidtudstrakte grønne italienske lombarder-slette, og mod nord de høje bjerge med den evige sne, - og så tænkte han på Køge kirke med de grønne vedbend-ranker om de røde mure, men han længtes ikke; her bag bjergene ville han begravnes.

Ét år havde han levet her, det var tre år siden han var rejst hjemme fra; da førte hans mester ham ud i byen, ikke til Arena for at se heste-beridernes kunst, nej, men til den store opera, La Scala, og det var også en sal, der var værd at se! - I syv etager derinde hang der silkegardiner, og fra gulvet, svimlende højt op til loftet sad der de fineste damer med blomsterbuketter i hænderne, ligesom om de skulle til bal, og herrerne var i fornemt tøj og fuld pynt, mange med sølv og med guld. Der var så lyst, som i det klareste solskin og så bruste musikken så stærkt og dejligt, det var mere pragtfuldt end i teatret i København. Men der var Johanne dog, og her - ja, det var som en trolddom, gardinet gik til side og også her stod Johanne i guld og silke med guldkrone på hovedet; hun sang som kun en Guds engel kan synge; hun trådte så langt frem hun kunne, hun smilede, som kun Johanne kunne det, hun så lige på Knud.

Den stakkels Knud greb mesters hånd og råbte højt "Johanne!" men det kunne ikke høres, musikkerne spillede så kraftigt; og mester nikkede dertil: "Ja, vist hedder hun Johanne!" og så tog han et trykt programblad og viste, at der stod hendes navn, hele hendes navn.

Nej, det var ingen drøm! og alle mennesker jubledes for hende og kastede blomster og kranse til hende, og hver gang hun gik, så kaldte de på hende igen, hun gik og kom og atter kom.

- Ude på gaden flokkede folk sig om hendes vogn og de trak den, og Knud var allerforrest og allergladest, og da de kom til hendes prægtigt oplyste hus, Knud stod lige ved vogn døren, der åbnedes, og hun trådte ud, og lyset skinnede lige ind i hendes velsignede ansigt og hun smilede og takkede så mildt og hun var så rørt; og Knud så

hun saa Knud lige ind i Ansigtet, men hun kjendte ham ikke. En Herre med Stjerne paa sit Bryst rakte hende sin Arm - de vare forlovede, sagde man.

Og saa gik Knud hjem og snørte sin Randsel; han vilde, han maatte hjem til Hylden og Pilen - ak under Piletræet! i een Time kan man leve et heelt Menneskeliv!

De bad ham blive; ingen Ord kunde holde ham tilbage; de sagde ham, at det var mod Vintertid, at Sneen alt faldt i Bjergene; men i Sporet af den langsomt kjørende Vogn, - den maatte der jo banes Vei for, - kunde han gaae, med Randselen paa sin Ryg, støttende sig paa sin Stav. -

Og han gik mod Bjergene, op ad dem og ned ad dem; afkræftet, saa han endnu ikke By eller Huus; det var mod Norden. Stjernerne tændtes ovenover ham, hans Fødder vaklede, hans Hoved svimlede; dybt nede i Dalen tændtes ogsaa Stjerner, det var, som om Himmelen ogsaa udstrakte sig neden under ham. Han følte sig syg. Stjernerne dernede bleve fleer og fleer og altid klarere, de bevægede sig hid og did. Det var en lille By, hvor Lysene blinkede, og da han forstod det, anstrængte han sine sidste Kræfter og naaede der et ringe Herberg.

Et heelt Døgn blev han her, thi hans Legeme trængte til Hvile og Pleie. Det var Tø og Slud i Dalen. En Morgenstund kom her en Liremand, han spillede en Melodie hjemme fra Danmark, og saa kunde Knud ikke længer holde det ud, - han gik i Dage, i mange Dage, med en Hast, som gjaldt det at komme hjem før de allesammen døde der; - men til Ingen talte han om sin Længsel, Ingen kunde troe, han havde Hjertesorg, den dybeste man kan have, den er ikke for Verden, den er ikke morsom, den er ikke engang for Vennerne og han havde ingen Venner! Fremmed gik han i fremmed Land, hjemad, mod Norden. I det eneste Brev hjemme fra, det Forældrene for Aar og Dag siden havde skrevet, stod: "Du er ikke rigtig dansk, som vi andre hjemme! vi ere det saa uhyre! Du holder kun af fremmed Land!" Forældrene kunde skrive det - ja, de kjendte ham jo!

-

-

Det var Aften, han gik paa den aabne

hende lige ind i ansigtet og hun så *Knud* lige ind i ansigtet, men hun **gen**kendte ham ikke. En herre med stjerne på sit bryst rakte hende sin arm – de var forlovede, sagde man.

-

Og så gik *Knud* hjem og snørede sin rygsæk; han ville **og** han måtte hjem til hylden og pilen – ak, under piletræet! **På** én time kan man **gennem**leve et helt menneskeliv!

De bad ham blive, **men** ingen ord kunne holde ham tilbage; de sagde ham, at det **gik** mod vintertid, at sneen faldt i bjergene; men i sporet af **postens** langsomt kørende **hestevogn**, – den måtte der jo banes vej for – kunne han gå, med **rygsækken på**, støttende sig på sin stav. –

Og han gik mod bjergene, op ad dem og ned ad dem; afkræftet, **men** så endnu ikke **en** by eller et hus; **han gik** mod Norden. Stjernerne tændtes oven over ham, hans fødder vaklede, hans hoved svimlede; dybt nede i dalen tændtes også stjerner, det var, som om himlen også udstrakte sig neden under ham. Han følte sig syg.

Stjernerne dernede blev flere og flere og altid klarere, de bevægede sig. Det var en lille by, hvor lysene blinkede, og da han forstod det, anstrengte han sine sidste kræfter og nåede der et **lille** herberg.

Et helt døgn blev han her, **for** hans legeme trængte til hvile og pleje. Det var tø og slud i dalen. En morgenstund kom her en **lirekasse**-mand, han spillede en melodi hjemme fra Danmark, og så kunne *Knud* ikke længere holde det ud, – han gik i dage, i mange dage, med en hast, som gjaldt det at komme hjem før de alle sammen døde der; – men til ingen talte han om sin **hjemlængsel**, og ingen kunne **se på ham, at** han havde hjertesorg, den dybeste man kan have, den er ikke for verden, den er ikke morsom, den er ikke engang for vennerne og han havde ingen venner! Fremmed gik han i fremmed land, hjemad, mod Norden. I det eneste brev hjemmefra, det forældrene for år og dag siden havde skrevet, stod: "Du er ikke rigtig **længere** dansk, som vi andre **her**hjemme! Vi er det så uhyre **meget**! Du holder kun af fremmede lande!"

Forældrene kunne **godt** skrive **sådan noget til ham** – ja, de kendte ham jo!

Landevei, det begyndte at fryse; Landet selv blev mere og mere fladt med Mark og Eng; der stod ved Veien et stort Piletræ; Alt saae saa hjemligt, saa dansk ud! han satte sig under Pilen, han følte sig saa træt, hans Hoved bøiede sig, hans Øine lukkede sig til Hvile, men han følte og fornam, hvorledes Pilen sænkede sine Grene ned imod ham, Træet syntes en gammel mægtig Mand, det var Pilefaer selv, der løftede ham paa sine Arme og bar ham, den trætte Søn, hjem til det danske Land ved den aabne blege Strand, til Kjøgeby, til Barndoms-Haven. Ja, det var Piletræet selv fra Kjøge, der var gaaet ud i Verden for at søge og finde ham, og nu var han fundet og bragt hjem i den lille Have ved Aaen, og her stod Johanne i al sin Pragt, med Guldkronen paa, som han sidst havde seet hende og raabte: "Velkommen!"

Og lige foran dem stode to underlige Skikkelser, men de saae meget mere menneskelige ud end i Barndoms Tiden, de havde ogsaa forandret sig; det var de to Honningkager, Mandfolket og Fruentimmeret; de vendte Retten til og saae godt ud.

"Tak!" sagde de begge to til Knud; "Du har løst vor Tunge! Du har lært os, at man skal freidigt udtale sin Tanke, ellers kommer der ikke noget ud af det! og nu er der kommet noget ud af det! - vi ere forlovede!"

Og saa gik de Haand i Haand gennem Kjøge Gader, og de saae meget anstændigt ud paa Vranken, der var ikke Noget at sige paa dem! og de gik lige hen mod Kjøge Kirke, og Knud og Johanne fulgte efter; de gik ogsaa Haand i Haand; og Kirken stod som før med røde Mure og deiligt Vedbendgrønt, og Kirkens store Dør aabnede sig til begge Sider og Orgelet bruste og Mandfolket og Fruentimmeret gik begge op af Kirkegangen: "Herskabet først!" sagde de, "Honningkagernes Brudefolk!" og saa traadte de hver til sin Side for Knud og Johanne, og de knælede deroppe og hun bøiede sit Hoved over hans Ansigt, og der trillede iskolde Taarer fra hendes Øine, det var Isen der smeltede om hendes Hjerter ved hans stærke Kjærlighed, og de faldt paa hans brændende Kinder, og - han vaagnede ved det, og sad under det gamle Piletræ i fremmed Land, i den vinterkolde Aften;

Det var aften, han gik på den åbne landevej, det begyndte at fryse; landet selv blev mere og mere fladt med marker og enge; der stod ved vejen et stort piletræ; alt så så hjemligt, så dansk ud! Han satte sig under pilen, han følte sig så træt, hans hoved bøjede sig, hans øjne lukkede sig til hvile, men han følte og mærkede, hvordan pilen sænkede sine grene ned imod ham, træet syntes en gammel mægtig mand, det var *Pilefar* selv, der løftede ham på sine arme og bar ham, den trætte søn, hjem til det danske land ved den åbne blege strand, til *Køge by*, til barndomshaven. Ja, det var piletræet selv fra *Køge*, der var gået ud i verden for at søge og finde ham, og nu var han fundet og bragt hjem i den lille have ved åen, og her stod *Johanne* i al sin pragt, med guldkronen på, som han sidst havde set hende og hun råbte: "Velkommen!"

-
Og lige foran dem stod to underlige skikkelser, men de så meget mere menneskelige ud end i barndomstiden, de havde også forandret sig; det var de to honningkager, mandfolket og *den unge kvinde*; de vendte *ansigtet* til og så godt ud.

"Tak!" sagde de begge to til Knud; "Du har løst vor tunge! Du har lært os, at man frejdigt skal udtale sin tanke, ellers kommer der ikke noget ud af det! Og nu er der kommet noget ud af det! - vi er forlovede!"

Og så gik de hånd i hånd gennem *Køges* gader, og de så *også* meget anstændige ud på vrangen, *med ryggen til*, der var ikke noget *dårligt* at sige *om* dem! Og de gik lige hen mod *Køge kirke*, og *Knud* og *Johanne* fulgte efter - de gik også hånd i hånd. Og kirken stod som før med røde mure og dejligt vedbend-grønt, og kirkens store dør åbnede sig til begge sider og orglet bruste og mandfolket og *den unge kvinde* gik begge op af kirkegangen: "Herskabet først!" sagde de, "honningkagernes brudefolk!" og så trådte de hver til sin side for *Knud* og *Johanne*, og de knælede deroppe og hun bøjede sit hoved over hans ansigt, og der trillede iskolde tårer fra hendes øjne, det var isen der smeltede om hendes hjerte ved hans stærke kærlighed, og de faldt på hans brændende kinder, og... - Han vågnede ved det, og sad *nu* under det gamle piletræ i fremmed land, i den vinterkolde aften;

der faldt fra Skyerne isnende Hagl, de pidskede hans Ansigt. "Det var den deiligste Time i mit Liv!" sagde han, "og den var en Drøm. - Gud, lad mig drømme den om igen!" og han lukkede sine Øine, han sov, han drømte. I Morgenstuden faldt Sneen, den fygede hen over hans Fødder, han sov. Landsbyfolk gik til Kirke; der sad en Haandværkssvend, han var død, frosset ihjel - under Piletræet.	der faldt fra skyerne isnende hagl, de piskede hans ansigt. "Det var den dejligste time i mit liv!" sagde han, "og den var en drøm. – Gud, lad mig drømme den om igen!" og han lukkede sine øjne – han sov, han drømte. - I morgenstunden faldt sneen, den føg hen over hans fødder, og han sov. Landsbyfolk gik forbi på vej til kirke; der sad en håndværkssvend, han var død, frosset ihjel – under piletræet.
Originalteksten, bragt her mhp. sammenligning med ændringerne i 2019-versionen, er fra Det Kongelige Biblioteks HCA online-arkiv (efter DSL-udgaven 1963-1967). Der kan være enkelte ´digitale fejl´ i disse ældre online-originaler. Link: http://wayback-01.kb.dk/wayback/20101103141246/http://www2.kb.dk/elib/lit//dan/andersen/eventyr.dsl/index.htm	Sprogjusteret version ved Ivan Hansen (2015/2019) ©